

Πληροφορίες: Δ. Φραγκομήχαλος
Τηλ./Fax: 22710 44223
e-mail: tkechiou@yeka.gr

Χίος, 16-09-2013

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

ΠΡΟΣ:

1. Επιμελητήριο Χίου
E-mail: epimelit@otenet.gr

2. Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Χίου
E-mail: ekechios@otenet.gr

ΚΟΙΝ.:

1. Σύλλογο Λογιστών Χίου
E-mail: logistes-mdm@hotmail.com

2. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης Χίου

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΘΕΜΑ: Καθιέρωση νέων κυρώσεων από 15-09-2013 σε περιπτώσεις αδήλωτης εργασίας

Κατά την τελευταία κυρίως διετία, η μείωση των μισθών και ο περιορισμός των εργασιακών δικαιωμάτων οδήγησαν σε έξαρση το φαινόμενο της αδήλωτης («μαύρης») εργασίας, αν και κάποιοι προέβλεπαν το αντίθετο. Όμως, σύμφωνα με τη δική μας άποψη, αυτό ήταν εξ αρχής αναμενόμενο, αν λάβουμε υπόψη την αύξηση της ανεργίας και την υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των περισσότερων συνανθρώπων μας. Για το λόγο αυτό κατά την ίδια ακριβώς διετία η Επιθεώρηση Εργασίας Χίου, παρά την ανεπαρκή στελέχωσή της και την έλλειψη πιστώσεων και οικονομικών κινήτρων, έχει εντείνει τις προσπάθειές της για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι, πέρα από τους επιτόπιους ελέγχους σε επιχειρήσεις, η Επιθεώρηση Εργασίας Χίου για πρώτη φορά σε πανελλαδικό επίπεδο:

A) εφάρμοσε τη δυνατότητα να λαμβάνει στοιχεία για ανασφάλιστους εργαζόμενους από το ΙΚΑ Χίου, προκειμένου να τα αξιοποιεί για τον εντοπισμό παραβάσεων αδήλωτης εργασίας (αφού οι ανασφάλιστοι εργαζόμενοι είναι σχεδόν πάντοτε και αδήλωτοι) και τη συνακόλουθη επιβολή του νόμιμου προστίμου, αυξάνοντας με αυτό τον τρόπο στη Χίο το κόστος για τους παραβάτες εργοδότες, και

B) επέβαλε πρόσφατα την κύρωση της προσωρινής διακοπής λειτουργίας για 3 ημέρες σε επιχείρηση, και ειδικότερα σε μεγάλο καφέ μπαρ που βρίσκεται σε κεντρικό σημείο (Προκουμαία) της Χίου, με συνεχή λειτουργία και πολυάριθμη πελατεία, διότι ο εργοδότης καθ'όλο το χρονικό διάστημα για το οποίο ελέγχθηκε, από το Δεκέμβριο του 2012 έως και τον Ιούλιο του 2013, δεν είχε δηλώσει ούτε έναν εργαζόμενο.

Ήδη ο νομοθέτης σύμφωνα με την ΥΑ 27397/122/19-8-2013, καθιέρωσε βαρύτερες κυρώσεις για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, με έναρξη ισχύος από 15-09-2013. Ειδικότερα, σας ενημερώνουμε ότι από την ημερομηνία αυτή και μετά:

1. Επιβάλλεται υποχρεωτικά από την Επιθεώρηση Εργασίας πρόστιμο ύψους από 9.197 έως 10.550 € για κάθε εργαζόμενο-η που διαπιστώνεται ότι απασχολείται αδήλωτος-η, δηλαδή χωρίς να αναγράφεται στον ισχύοντα πίνακα προσωπικού τον οποίο οφείλει να έχει υποβάλει και να τηρεί ο εργοδότης.
2. Σε περίπτωση υποτροπής του εργοδότη ως προς την ίδια παράβαση επιβάλλεται υποχρεωτικά, πέραν του χρηματικού προστίμου, και προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας της επιχείρησης.

Προφανής σκοπός της συγκεκριμένης διάταξης είναι να καταστήσει εντελώς ασύμφορη οικονομικά την απασχόληση αδήλωτων εργαζομένων. Ακόμη και αν σταθμίσει κάποιος το ζήτημα μόνο με όρους οικονομικού συμφέροντος, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι είναι τόσο σοβαρή η επιβάρυνση από τις παραπάνω κυρώσεις, ώστε θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα εξής:

- Να μην προσφέρεται ή επιβάλλεται εκβιαστικά από εργοδότες, αλλά ούτε να αναζητείται με διαπραγμάτευση ή γίνεται αποδεκτή από εργαζόμενους-ες η αδήλωτη εργασία.
- Επιπλέον, προς αποφυγή παρεξήγησης, να μην υπάρχει στις επιχειρήσεις και γενικά στους χώρους εργασίας οποιαδήποτε απασχόληση ατόμων εκτός των δηλωμένων εργαζομένων, εφόσον αυτά δεν καλύπτονται από σχετική νομιμοποίηση (π.χ. εταιρική ιδιότητα, σύμβαση έργου ή παροχής υπηρεσιών, σύζυγοι, γονείς ή τέκνα κλπ.), με δεδομένο μάλιστα ότι η νομοθεσία δεν προβλέπει καμία εξαίρεση - όπως «δοκιμαστική απασχόληση», «φιλική ή συγγενική σχέση», «αφιλοκερδή βοήθεια» κλπ.- από την υποχρέωση των εργοδοτών να δηλώνουν την εξαρτημένη εργασία έστω και για μία ημέρα.

Βέβαια, ας μας επιτραπεί να τονίσουμε ότι στην πραγματικότητα υπάρχουν και σημαντικότεροι από το οικονομικό συμφέρον λόγοι για την ανάγκη να εξαλειφθεί το φαινόμενο της αδήλωτης εργασίας, και αυτοί είναι:

- Η αδήλωτη εργασία πλήττει τόσο τον εργαζόμενο ή την εργαζόμενη που αφορά, όσο και το σύνολο της κοινωνίας, αφού συνεπάγεται φοροδιαφυγή και εισφοροδιαφυγή, αλλά επίσης και αθέμιτο ανταγωνισμό απέναντι στους συνεπείς προς τις νόμιμες υποχρεώσεις τους εργοδότες.

- Όσο και αν ενδεχομένως διαφωνεί κανείς με την κοινωνική ασφάλιση ως θεσμό, ή με την υποχρεωτικότητά της, ή με τις μειωμένες παροχές της σε περίπτωση και σύνταξη, ή με το γεγονός ότι συχνά επιφυλάσσεται ευνοϊκότερη μεταχείριση στους εργοδότες με μεγάλες οφειλές σε σχέση με αυτούς που πληρώνουν νομότυπα, όμως δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι η αδήλωτη/ανασφάλιστη εργασία μπορεί να επιφέρει ανεπανόρθωτες βλάβες σε ανθρωπιστικό επίπεδο. Αναφέρουμε ενδεικτικά από την εμπειρία μας την απώλεια παροχών για εργαζομένους που υφίστανται ατύχημα, καθώς αυτό δεν μπορεί να χαρακτηριστεί άμεσα ως εργατικό λόγω αδήλωτης εργασίας, όπως επίσης τον κίνδυνο που διατρέχει η υγεία και η ζωή των αδήλωτων/ανασφάλιστων εργαζομένων αλλά και των παιδιών τους, λόγω έλλειψης υγειονομικής περίθαλψης.

- Συχνά προβάλλονται από εργοδότες ισχυρισμοί όπως «η επιχείρηση κατά τα άλλα τηρεί τους νόμους» ή «σημαντικότερο από τις παραβάσεις είναι ότι η επιχείρηση παρέχει θέσεις

εργασίας». Κατά τη γνώμη μας, η επιχείρηση δε λειτουργεί με πρωταρχικό σκοπό ούτε την προάσπιση της νομιμότητας ούτε την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος ούτε την καταπολέμηση της ανεργίας. Δραστηριοποιείται -και αυτό είναι θεμιτό- με κύριο σκοπό το κέρδος και τη βιωσιμότητά της, στοιχεία όμως που θα πρέπει να εξασφαλίζονται με σεβασμό και προσήλωση στην τήρηση της εργατικής νομοθεσίας, και όχι να είναι αυτοσκοπός για χάρη του οποίου μπορούν να θυσιάζονται κατά το συμφέρον τα δικαιώματα των εργαζομένων. Η κρίση που βιώνει σήμερα η χώρα μας, πρώτα κρίση ταυτότητας και αξιών και στη συνέχεια οικονομική, δε θα ξεπεραστεί με την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Αντιθέτως, σε περιόδους κρίσης απαιτείται όσο ποτέ η κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη, και προς την κατεύθυνση αυτή συμβάλλει η νόμιμη απασχόληση.

- Οι Έλληνες από τη φύση τους δεν είναι ούτε υποκριτές ούτε απατεώνες, όπως επίσης δεν τους χαρακτηρίζει η δουλοπρέπεια και η υποταγή. Για το λόγο αυτό ελπίζουμε ότι κατά τους μελλοντικούς ελέγχους μας όλοι ανεξαιρέτως οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι, όπως ήδη η πλειοψηφία τους, θα αναγνωρίζουν την ιδιότητά τους και θα παρέχουν τα στοιχεία τους με εντιμότητα, αξιοπρέπεια, υπερηφάνεια και με το κεφάλι ψηλά.

Επιπρόσθετα, σας ενημερώνουμε ότι:

1. Σύμφωνα με τη ίδια Υ.Α., επιβάλλεται άμεσα πρόστιμο εφόσον δεν τηρούνται στο χώρο εργασίας και δεν επιδεικνύονται από τον εργοδότη κατά τον έλεγχο, όπως ήταν ήδη υποχρεωτικό από το νόμο, τα εξής στοιχεία : το ειδικό βιβλίο υπερωριών, το βιβλίο ημερήσιων δελτίων απασχολούμενου προσωπικού οικοδομικών και τεχνικών έργων, τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών προσωπικού για το τελευταίο τουλάχιστον τρίμηνο, και το πιστοποιητικό ελέγχου ανυψωτικών μηχανημάτων.

2. Κατά το άρ. 19 ν. 3144/13, όταν διαπιστώνεται με έλεγχο αδήλωτη εργασία ανέργου που λαμβάνει επίδομα Ο.Α.Ε.Δ., επιβάλλεται στον εργοδότη επιπλέον πρόστιμο ύψους 3.000-5.000 € ανά άτομο.

Τέλος, θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι οι Επιθεωρητές Εργασίας δεν λειτουργούμε σαν όργανα επιβολής της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής ούτε σαν εισπρακτικός μηχανισμός. Όπως πολλοί από εσάς ήδη γνωρίζετε, επιτελούμε τα καθήκοντά μας (ελέγχους, εξέταση καταγγελιών, συμφιλίωση και επίλυση εργατικών διαφορών, παροχή νομικών συμβουλών και έγκυρης πληροφόρησης) με ευσυνειδησία, αίσθημα δικαίου, ακεραιότητα και αμεροληψία, με γνώμονα πάντοτε το κοινό καλό, τη διαφύλαξη της εργασιακής νομιμότητας και την υπεράσπιση των αδυνάμων, χωρίς οποιαδήποτε εξάρτηση ή επιρροή, αλλά και χωρίς ανοχή στην αδικία και τη διαφθορά. Σας προτρέπουμε, λοιπόν, να κάνετε από τη θέση σας το καλύτερο που μπορείτε, όπως θα συνεχίσουμε να κάνουμε και εμείς από τη δική μας.

Δημήτρης Κ. Φραγκομίχαλος
Νομικός, Master Διεθνών Σπουδών
Επιθεωρητής Εργασιακών Σχέσεων